

Abstrakt:

Východiska: Analýza potřeb je důležitým nástrojem pro zjištění, jaké jsou požadavky a potřeby cílových skupin, kterým nabízíme nebo chceme určité služby nabídnout. V roce 2015 bylo v kontaktu s nízkoprahovými službami hlášeno 17 029 uživatelů (Mravčík et al., 2015). Chybí nám však zpětná vazba od těchto klientů, která by napomohla k vytvoření, k rozvoji, ale i k úpravě stávajícího programu či služby. Obdobná analýza ve Zlínském kraji se prováděla v roce 2010 (Radimecký, 2010), dále analýza u rekreačních uživatelů se prováděla na Mělnicku (Přádová, 2015) a analýza u klientů nízkoprahových zařízení v Praze (Miovský, 2003).

Cíle: Jádrem výzkumu je analýza potřeb s cílem zjistit, jaké služby jsou klientům dostupné, jaká je atraktivnost nabízených služeb a zda nabízené služby odpovídají potřebám klientů. Zaměřuji se přitom i na charakteristiku místní drogové scény. Cílem je také zjistit, jak se od r. 2010 změnila potřeby cílové skupiny a porovnat, zda se potřeby pracovníků a klientů liší a v jaké míře. V r. 2010 byla vydána doporučení na zřízení nového typu služby, mým cílem bude také porovnat toto doporučení s mými výsledky a vytvořit nový seznam doporučení a návrhů.

Výzkumný soubor: Respondenti výzkumu byli rozděleni do dvou kategorií – uživatelé drog a pracovníci K-center z každého regionu Zlínského kraje spolu se zástupcem správy města. Výzkumu se zúčastnilo celkem 16 respondentů (8 klientů, 8 pracovníků).

Metodologie: Praktická část práce byla realizována za pomoci vlastního dotazníkového šetření s klienty a s pracovníky a zástupcem města byly provedeny semistrukturované rozhovory. Analýza dat byla provedena za využití otevřeného kódování, barvení textu, kategorizování, výčet jednotlivých kategorií a jejich frekvence a vyhodnocena pomocí deskriptivní statistiky. Data byla zpracována za pomoci metody analýzy potřeb.

Výsledky: Díky výsledkům výzkumu bylo zjištěno, že 11 respondentů je s nabízenými službami spokojená a 5 respondentů by ráda uvítala realizaci nové adiktologické služby ve Zlínském kraji. Všech 8 klientů navštěvuje K-centra nejčastěji z důvodu výměny injekčního náčiní, jeden z nich navštěvuje i lékárny, a to v době, kdy jsou K-centra zavřená. Všech 8 klientů využívá také hygienický servis (sprchu). 7 klientů je spokojeno s otevírací dobou, pouze 1 klient by uvítal delší pobyt na K-centru. Z výsledků vyplývá, že klienti jsou s otevírací dobou spokojeni, podle pracovníků si však klienti na otevírací dobu stěžují nejvíce.

Závěry: Klienti jsou se službami spokojeni a Zlínský kraj je službami dostatečně pokrytý. Závěrem tedy je, že zavádění nové služby není potřeba. Nicméně tyto výsledky by mohly v budoucnu přispět k diskuzi o realizaci nové adiktologické služby a ke komplexnějšímu pohledu na potřeby klientů i pracovníků.

Klíčová slova: analýza potřeb, harm reduction, nízkoprahová centra, problémové užívání drog, Zlínský kraj